

ਰਾਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ ਜੇ.

ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ- ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

2014 ਦਾ ਆਰਐਸਏ ਨੰਬਰ 326

30 ਨਵੰਬਰ 2015

A) ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956—Ss.122 ਅਤੇ 123—ਸਹਾਇਤਾ ਸੰਪਤੀ - ਕੋਪਾਰਸਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਆਜ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਤ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਵਧਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਘਟਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਆਜ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 24)

B) ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ, 1956—S.6 ਅਤੇ 8—ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਐਕਟ, 1882—Ss.122 ਅਤੇ 123—ਪਤਨੀ ਨੂੰ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸਹਿਭਾਗੀ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡਿਆ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਜਾਇਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੈ।

ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਮੋਕਸ਼ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਈਨਾਂਸਰਜ਼ ਲਿਮਿਟੇਡ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ, ਏਆਈਆਰ 1977 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 409 ਅਤੇ ਥੰਮਾ ਵੈਂਕਟਾ ਸੁਬੰਮਾ (ਮ੍ਰਿਤਕ) ਐਲਆਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਥੰਮਾ ਰੱਤਮਾ ਐਂਡ ਓਆਰਐਸ, ਏਆਈਆਰ 1987 ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ 1775, ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਸਹਿਭਾਗੀ ਦੁਆਰਾ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਤੋਹਫ਼ਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ।

(ਪੈਰਾ 23)

ਅਮਿਤ ਜੈਨ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਅਪੀਲ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਗੁਰਚਰਨ ਦਾਸ, ਐਡਵੋਕੇਟ ਸ
ਉੱਤਰਦਾਤਾਵਾਂ ਲਈ।

ਰਾਜ ਮੋਹਨ ਸਿੰਘ, ਜੇ.

(1) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ 4 ਨੇ ਵਧੀਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਜੱਜ, ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ 31.08.2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਅਪੀਲ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਸਿਵਲ

ਜੱਜ (ਜੂਨੀਅਰ ਡਿਵੀਜ਼ਨ) ਲੁਧਿਆਣਾ ਦੁਆਰਾ 31.07.2009 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਨੂੰ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ।

(2) ਮੁਦਈ ਨੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੀ ਘੋਸ਼ਣਾ ਅਤੇ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮਨਾਮੇ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ, ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਸ਼੍ਰੀ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰ.2 ਸ਼. ਦੀ ਨਾਬਾਲਿਗ ਪੁੱਤਰੀ ਹੈ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਮੁਦਈ ਨੰ.1 ਦਾ ਮੁਦਈ ਨੰ.2 ਨਾਲੋਂ ਕੋਈ ਪ੍ਰਤੀਕੂਲ ਹਿੱਤ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਮੁਦਈ ਨੰ.2 ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੰ.1 ਦੁਆਰਾ ਉਸਦੀ ਮਾਂ/ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਅਤੇ ਅਗਲੇ ਦੋਸਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਖੇਤੀ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਅਤੇ ਮਕਾਨ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ।

(3) ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਲਈ ਸੀ। 13 ਕਨਾਲ ਅਤੇ 17 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੈਂਡਨੋਟ ਨੰਬਰ 1 (ਬੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਈ ਗਈ ਸੀ, ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸੰਪਤੀ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਮ ਉੱਤੇ ਸਤਿਕਾਰ ਵਜੋਂ ਖੜ੍ਹੀ ਸੀ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪੁੱਤਰਾਂ ਦੀ ਮੈਸ, ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿੱਚ ਸਾਂਝੇ ਸਨ।

(4) ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਜਹਾਜ਼ 'ਤੇ ਸੇਵਾ ਕਰਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਅਤੇ ਭਰਾ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਭੇਜਦਾ ਸੀ। ਉਸ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਪੁਰਾਣੇ ਮਕਾਨ ਨੂੰ ਢਾਹੁਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੈਂਡਨੋਟ 1(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ ਮਕਾਨ ਦੀ ਉਸਾਰੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਈ ਨਾਲ ਹੈਂਡਨੋਟ 1(ਡੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਖਰੀਦਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁੱਟ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਕਮਾਈ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਪੂਲ ਵਿੱਚ ਯੋਗਦਾਨ ਪਾਈ ਗਈ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਪੱਖ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਤੋਂ 4 ਸਾਂਝੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਰਹਿ ਰਹੇ ਸਨ ਅਤੇ ਸਾਂਝੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਦਾ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਸਾਂਝਾ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਦਾ *ਇਸਤਰੀਯਾਨ* ਵੀ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੈਂਡਨੋਟ 1(ਸੀ) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਘਰ ਵਿੱਚ ਪਿਆ ਸੀ।

(5) 02.04.1994 ਨੂੰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 6 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਅੱਧਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਮੁੱਖ ਨੋਟਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲਿਆ ਹੈ।

(6) ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨਾਲ ਦੁਰਵਿਵਹਾਰ ਕਰਨਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਜੀਵਨ ਕਾਲ ਦੌਰਾਨ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਇਹ ਐਲਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ 71 ਕਨਾਲ 13 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ।

(*Raj Mohan Singh J.*) ਮੁਦਈ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਨੰਬਰ 1(a) ਵਿੱਚ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਮੰਨਿਆ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਚੋਰੀ-ਛਿਪੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਹੋਂਦ ਵੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮਾ 07.04.1993 ਨੂੰ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ 11.05.1993 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਪਤਨੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 23.2.1993 ਦੇ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰ.27 ਦਾ ਵੀ 17.07.1993 ਨੂੰ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਦਾਖਲ ਲਿਖਤੀ ਬਿਆਨ ਰਾਹੀਂ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(7) ਇਨ੍ਹਾਂ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੱਥ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਹੀ ਬੇਕਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੋਵੇਂ ਦੀਵਾਨੀ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰ ਲਿਆ। ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਜਾਣਬੁੱਝ ਕੇ ਛੁਪਾਇਆ ਗਿਆ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਮੈਂਬਰ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਉਸਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ। ਕੇਸਾਂ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸਹਿਪਾਠੀ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਬੇਲੋੜੀ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਜਿਹੜੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਿਕ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸਨ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਿਪਟਾਰਾ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹਿੱਤ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖੇ ਬਿਨਾਂ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿਚ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੋਵੇਂ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਹੋਏ ਇੰਤਕਾਲਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

(8) ਹੈਡਨੋਟ 1(1) ਵਿੱਚ ਦਰਸਾਏ ਅਨੁਸਾਰ 32 ਕਨਾਲ 4 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ.5 ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। a) ਮੁਦਈ ਦਾ। ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੁਆਰਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 5-ਬੈਂਕ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੇ 1,59,000/- ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇਹ ਵੱਖਰਾਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ ਗਿਰਵੀਨਾਮਾ ਮਾੜਾ, ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਦੇ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਦੇ ਕਥਿਤ ਜ਼ੋਰ 'ਤੇ ਗਿਰਵੀ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਗਿਰਵੀਨਾਮੇ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ 'ਤੇ ਪਰਛਾਵਾਂ ਪੈਦਾ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਪਿਛੋਕੜ ਨਾਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(9) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੰ. 1 ਤੋਂ 4 ਨੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲੜਿਆ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰ. 5 ਸਾਬਕਾ ਧਿਰ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੇ ਲੰਬਿਤ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 1 ਦੀ ਮੌਤ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸ ਦੇ ਐੱਲ.ਆਰ. ਦ

ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਰੇ ਮੋਰਚਿਆਂ 'ਤੇ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਦੋਸ਼ ਲਾਇਆ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਭੌਤਿਕ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਛੁਪਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਦਮਨ ਦੀਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਦੇ ਦੋਸ਼ੀ ਹੋਣ ਕਾਰਨ ਉਹ ਬਰਾਬਰੀ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ HUF ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੱਖਰੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਾਂਭਣਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ 1/5 ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਵਿਰਾਸਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ 1/5 ਵੇਂ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਹੱਕਦਾਰ ਹਨ।

(10) ਨਕਲ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਮੁੱਦੇ ਬਣਾਏ:-

- “1. ਕੀ ਮੁਦਈ ਘੋਸ਼ਣਾ(ਨਾਂ) ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
2. ਕੀ 11.5.93 ਅਤੇ 17.7.93 ਦੇ ਫੈਸਲੇ(ਜ਼) ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਰੱਦ ਅਤੇ ਰੱਦ ਹਨ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
3. ਕੀ ਮੁਦਈ ਸਥਾਈ ਹੁਕਮ (ਨਾਂ) ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪ੍ਰਾਰਥਨਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਪੀ
4. ਕੀ ਇਹ ਸੂਟ ਮੌਜੂਦਾ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਭਾਲਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ.
5. ਕੀ ਮੁਦਈ ਕੋਲ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਟਿਕਾਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ? ਓ.ਪੀ.ਡੀ.
6. ਰਾਹਤ।”

(11) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਮੁੱਦਿਆਂ 'ਤੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਆਪਣੇ-ਆਪਣੇ ਸਬੂਤ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ।

(12) ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਹੇਠਲੇ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਅਸਫਲ ਰਹੇ ਕਿਉਂਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ 31.08.2013 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਡਿਕਰੀ ਦੁਆਰਾ ਅਪੀਲ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ।

(13) ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਅਪੀਲ ਦੇ ਆਧਾਰ ਦੇ ਪੈਰਾ 16 ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਸਵਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਹਨ:-

“(ਏ) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਦਸਤਾਵੇਜ਼ੀ ਸਬੂਤਾਂ ਦੀ ਬਜਾਏ, ਸਿਰਫ ਅਖੌਤੀ ਦਾਖਲੇ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਜੋਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ, ਜੋ ਕਿ ਦੁਆਰਾ ਰੋਕੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੁਦਈ/ਉੱਤਰਦਾਤਾ, ਕੀ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਅਸਥਿਰ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(b) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਸਦੇ ਚਾਚਾ ਰਾਮ ਤੋਂ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਜਾਇਦਾਦ

(Raj Mohan Singh, J.)

ਸਿੰਘ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਪੁਸ਼ਤੈਨੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(c) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਫ਼ਰਮਾਨ ਜੋ ਕਿ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਸਨ, ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵਿਵਾਦਿਤ ਸੰਪਤੀ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(d) ਕੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਈ ਗਈ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਤ ਮੁੱਦਿਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕੇਸ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਹੇਠਲੀਆਂ ਸਿੱਖਿਅਤ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਥਾਈ ਨਹੀਂ ਹੈ?

(e) ਕੀ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵੱਲੋਂ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਵਿਵਾਦਨ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਅਣਡਿੱਠ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(f) ਕੀ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਬਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 27 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਿੱਖਿਅਤ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਪਹੁੰਚ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ?

(g) ਕੀ ਤਤਕਾਲ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਇੱਕ ਸਰਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਸੀ?

(14) ਮੈਂ ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ।

(15) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਦੋ ਭਰਾ ਸਨ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦਾ ਪੁੱਤਰ ਸੀ। ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਸੀ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਪਤਨੀ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਬਲਜੀਤ ਕੌਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਹਰਮਨ ਪ੍ਰੀਤ ਕੌਰ ਢਿੱਲੋਂ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਧੀ ਹੈ। ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ।

(16) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਸਵਾਲ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਵਿਰਸੇ ਵਿਚ ਮਿਲੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਦੇ ਜੱਦੀ ਸੁਭਾਅ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਸ਼ੰਸਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਸਾਲ 1964-65 ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿਵਾਦਤ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜੋ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਭੋਗਿਆ ਸੀ, ਉਹ ਜੱਦੀ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ। ਹਵਾਲਾ ਵਿਚ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਤੋਹਫ਼ੇ ਰਾਹੀਂ ਜਾਇਦਾਦ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ।

(17) ਕੇਵਲ 11.05.1993 ਅਤੇ 17.07.1993 ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਅਧਾਰ ਤੇ, ਜਾਇਦਾਦਾਂ

ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਲਈ ਗਲਤ ਢੰਗ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਹਲਫ਼ਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪਤਾ

ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਤਿੰਨ ਪੀੜ੍ਹੀਆਂ ਤੋਂ ਵੱਸ ਦੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਘਾਟ ਕਾਰਨ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕੀ ਅਤੇ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਜਾਇਦਾਦ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਵਿਚ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ-ਪੁਸ਼ਤੀ ਦੱਸੀ ਗਈ ਸੀ। ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਸਵੈ-ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਫਰਮਾਨ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(18) ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਵੀ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਮਿਤੀ 24.06.1994 ਅਤੇ 15.09.1994 ਨੂੰ ਵਸੀਅਤ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਸੀਅਤਾਂ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਮੁਦਈ ਵਿੱਚ ਸੋਧ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਨਾ ਹੀ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਬਣਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸਲਈ, ਵਸੀਅਤ ਰਿਕਾਰਡ 'ਤੇ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈ ਸੀ।

(19) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਅੱਗੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਮੌਤ 02.04.1994 ਨੂੰ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਰਾਹੀਂ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਾਤਾ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਚੁਣੌਤੀ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਹਵਾਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਇਹ ਜਾਇਦਾਦ ਰਾਮ ਸਿੰਘ ਚਾਚੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥ ਵਿਚ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਤਿੰਨ ਵੱਸ ਦੇ ਵੱਸ ਦੀ ਲੋੜ Ex.PW-3/1 ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਗਈ ਹੈ। ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਹੀ ਕਬਜ਼ੇ 'ਚ ਲੈ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਰਾਹਤ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਇਸਲਈ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਰਾਹਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 34 ਦੇ ਤਹਿਤ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ।

(20) ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਜਵਾਬਦੇਹ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਮਿਤੀ 11.05.1993 ਅਤੇ 17.07.1993 ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨਾਂ ਦਾ ਲਾਭ ਲੈਣ ਸਮੇਂ ਇੱਕੋ ਸਾਹ ਵਿੱਚ ਗਰਮ ਅਤੇ ਠੰਡਾ ਸਾਹ ਨਹੀਂ ਲੈ ਸਕਦੇ। ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਬੇਨਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਸਨ ਕਿ ਸੰਪਤੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਹਿ-ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਦੀਆਂ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਹਨ। ਉਪਰੋਕਤ ਫਰਮਾਨਾਂ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੀ ਰਾਹਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਸਫਲ ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਹ ਪਟੀਸ਼ਨ ਲੈ ਕੇ ਸਮਰਸਾਲਟ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸਾਬਤ ਨਹੀਂ ਹੋਈਆਂ ਹਨ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੈਰ-ਹਾਜ਼ਰੀ ਵਿੱਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ।

(21) ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਸਿੰਘ, ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਕਾਨੂੰਗੋ ਦਾ ਬਿਆਨ ਮੌਜੂਦਾ ਸੰਦਰਭ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ ਮਾਲ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਭਾਵ 71 ਕਨਾਲ 13 ਮਰਲੇ ਅਤੇ 13 ਕਨਾਲਾਂ ਬਾਰੇ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ.-4/1 ਵਜੋਂ ਇੱਕ ਇੰਟੈਫੇਰਿਪੋਰਟ/ਅੰਤਰਨਾ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ। 17 ਮਰਲੇ _ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰ: 2606 ਅਨੁਸਾਰ ਸੰਦਰ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਮੁਖ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਰਾਸਤ ਮਿਤੀ 29.08.1948 ਨੂੰ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ

ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ 13 ਕਨਾਲ 17 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਤੋਹਫੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਹੈ। ਸੰਪਤੀ ਸਾਂਝੀ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਹਿ-ਪਾਰਸੀਨਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੁਆਰ ਦੁਆਰਾ ਸਿਵਲ ਕੋਰਟ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਇਸ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(*Raj Mohan Singh, I*)
(22)

ਦੀਵਾਨੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ, ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਨੇ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਕਿ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਸਾਂਝੀਆਂ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸੰਪਤੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਹਿੰਦੂ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਹਨ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਇੰਤਕਾਲ ਨੰਬਰ 2606 ਅਨੁਸਾਰ 29.08.1948 ਨੂੰ ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਿਆ। ਕਨੂੰਨ ਅਨੁਸਾਰ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਸਹਿਭਾਗੀ ਸੰਪੱਤੀ ਜਿਉਂਦੇ ਰਹਿਣ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਦੇ ਪਤੀ ਅਤੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਸੁੰਦਰ ਸਿੰਘ ਦੇ ਪੋਤਰੇ ਹੋਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਵੰਡੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਉਹ ਵੀ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਹਿੱਸਾ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਬਣ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(23) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਉਹ ਹਿੰਦੂ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 8 ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਪੂਰਨ ਮਾਲਕ ਬਣ ਗਏ ਹਨ, 1948 ਵਿਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਐਕਟ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇੱਕ ਧਿਰ ਦੁਆਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਦਾਖਲਾ ਤੱਥਾਂ ਦੁਆਰਾ ਸਬੂਤਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਠੋਸ ਹਿੱਸਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਦਾਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਖੁਦ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਨ। ਅਜਿਹੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਸਬੂਤ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਹਮੇਸ਼ਾ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਗੱਲ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਕਿ ਉਹੀ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਧਿਰ ਗਵਾਹ ਦੇ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ ਜਾਂ ਕੀ ਅਜਿਹੀ ਧਿਰ ਜੋ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਸੀ, ਬਿਆਨ ਨਾਲ ਟਕਰਾ ਗਈ ਸੀ। **ਯੂਨੀਅਨ ਆਫ ਇੰਡੀਆ ਬਨਾਮ ਮੋਕਸ਼ ਬਿਲਡਰਜ਼ ਐਂਡ ਫਾਈਨਾਂਸਰਜ਼ ਲਿਮਿਟਡ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ**¹ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਤੇ **ਥੰਮਾ ਵੈਕਟਾ ਸੁਥੰਮਾ (ਮਿ੍ਰਤਕ) ਐਲਆਰਜ਼ ਬਨਾਮ ਥੰਮਾ ਰੱਤਮਾ ਅਤੇ ਓਆਰਐਸ ਦੁਆਰਾ**², ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦਾ ਤੋਹਫਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੇ ਸਾਲ 1964-65 ਵਿੱਚ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਤੋਂ ਕਾਪਰਸੈਸਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਜ਼ਮੀਨ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਪਰੋਕਤ ਸਮਾਨਤਾ ਨਾਲ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੈ।

(24) ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਸ਼ਤਕਾਰ ਕਾਬਜ਼ਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੈਸ ਅਤੇ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਵਰਕਸ਼ਾਪ ਵਿਚ ਦਿਖਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਪਤੇ 'ਤੇ ਰਾਸ਼ਨ ਕਾਰਡ ਵੀ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਸੰਯੁਕਤ ਕਾਸ਼ਤ ਦੇ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ਭਾਈਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਅਤੇ ਏਕਤਾ ਸੀ। ਕਬਜ਼ੇ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਦਾ ਮੈਂਬਰ

ਪਰਿਵਾਰ ਦਾ ਸਹਿ-ਸੰਪੱਤੀ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਹਿੱਸਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਉਸਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਅਵੰਡੇ ਰੁਚੀ ਹੈ ਜੋ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਮੌਤ ਦੁਆਰਾ ਵਧਣ ਅਤੇ ਪਰਿਵਾਰ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਦੁਆਰਾ ਘਟਣ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਪੁੱਤਰ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਜਨਮ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਵਿਆਜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸਦਾ ਵਿਆਜ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ/ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਾਭਪਾਤਰੀ ਸਨ, ਇਸਲਈ, ਫ਼ਰਮਾਨ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਮੁਦਈਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ।

1 ਏਆਈਆਰ 1977 ਐਸਸੀ 409

2 ਏਆਈਆਰ 1987 ਐਸਸੀ 1775

(25) ਸੰਪਤੀਆਂ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀਆਂ ਪਾਈਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦਾ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਕਾਪਰਸਨਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ। 11.05.1993 ਅਤੇ 17.07.1993 ਦੇ ਨਿਰਣੇ ਅਤੇ ਫਰਮਾਨ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ, ਬੇਕਾਰ, ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ 'ਤੇ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਬਿਨਾਂ ਸ਼ੱਕ, ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਵਿਧਵਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਬਾਲਗ ਯੀ ਹੈ। ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੇ ਮਾਲਕੀ ਹੱਕ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ, ਜਿਸਦਾ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿਚ ਉਸ ਦਾ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਹੱਕ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਛੱਡ ਕੇ। ਮੰਨਣਯੋਗ ਸਥਿਤੀ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਸਿਵਲ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਕਥਿਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਸਨ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਸੀ।

(26) ਅਪੀਲਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦੀ ਦਲੀਲ ਕਿ ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਤੋਂ 4 ਦੁਆਰਾ ਸਥਾਪਤ ਵਸੀਅਤਾਂ ਦੀ ਵੈਧਤਾ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਬਣਾਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਕੇਸ ਰਿਮਾਂਡ 'ਤੇ ਲਿਆ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਦਾ ਵੀ ਕੋਈ ਨਤੀਜਾ ਨਹੀਂ ਨਿਕਲਿਆ। ਆਰਡਰ 14 ਨਿਯਮ 1 ਸੀਪੀਸੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਭੁੱਲ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਦੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਨੂੰ ਵਿਰੋਧੀ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਪੂਰੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਸੀ ਅਤੇ ਸੰਬੰਧਿਤ ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਦੇ ਖੰਡਨ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ ਕਿ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਅਤੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ।

(27) ਮੰਨਿਆ ਕਿ, ਹੇਠਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦੌਰਾਨ, ਬਚਾਓ ਪੱਖਾਂ ਨੇ ਉਪਰੋਕਤ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਵਾਧੂ ਮੁੱਦੇ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਲਈ ਇੱਕ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਦਰਖਾਸਤ 23.01.2008 ਨੂੰ ਇਹ ਦੇਖ ਕੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਡੀਡਬਲਯੂ-5 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ ਨਾ ਤਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੰਬਰ 2 ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਡੀਡਬਲਯੂ-3 ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਗਵਾਹ ਹੋਣ ਦੀ ਤਸਦੀਕ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਉਕਤ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ। ਇਸ ਲਈ, ਇਹ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਵੀ ਕਿ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੁਆਰਾ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੋਈ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ।

ਸਬੂਤ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਡੀ.ਡਬਲਯੂ.-3 ਹਰਚੰਦ ਸਿੰਘ ਢਿੱਲੋਂ ਨੇ ਵੀ ਉਕਤ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦੇਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ।

(28) ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਸ ਤੱਥ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਕੀਤੇ ਬਿਨਾਂ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ ਕਿ ਉਕਤ ਵਸੀਅਤ ਦੀ ਵੈਧਤਾ 'ਤੇ ਕੋਈ ਮੁੱਦਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ, ਇਸਲਈ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਲਈ ਗਵਾਹੀ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹੀ ਕੋਈ ਰੁਕਾਵਟ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇੱਕ ਸੁਲਝਿਆ ਹੋਇਆ ਸਿਧਾਂਤ ਵੀ ਹੈ ਕਿ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ, ਭਾਵੇਂ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਵਿਗਾੜਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਹਰੇਕ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ।

(29) *(Raj Mohan Singh)* ਸਜ਼ਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਉਹ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਵਿੱਚ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਣਦੇ ਹੋਏ ਆਪਣੇ ਆਧਾਰ ਨੂੰ ਸਮਝਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਗਏ ਅਤੇ ਵਸੀਅਤ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਸਬੂਤ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਮੁੱਦੇ ਦੀ ਗੈਰਹਾਜ਼ਰੀ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਖਰਾਬ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ। ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਗਵਾਹਾਂ ਦੀ ਅਗਵਾਈ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਹਮੇਸ਼ਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਉੱਤੇ ਹੁੰਦੀ ਸੀ। ਮੌਕਿਆਂ ਦਾ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ, ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਵਸੀਅਤ ਨੂੰ ਸਾਬਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਜੋੜਿਆ, ਇਸਲਈ, ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਕਥਿਤ ਵਸੀਅਤਾਂ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਮੁੱਦਾ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

(30) ਇਹ ਦਲੀਲ ਕਿ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਧਾਰਨ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਬਜ਼ੇ ਲਈ ਰਾਹਤ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਬਰਕਰਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਲੋੜੀ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਭਾਗੀਦਾਰ ਸਾਬਤ ਹੋਏ ਹਨ। ਭਾਵੇਂ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਾਲੀ ਜ਼ਮੀਨ 'ਤੇ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਦਾ ਕਬਜ਼ਾ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਛੁਟਕਾਰਾ ਇਨ-ਬਿਲਟ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਰ ਇੰਚ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੀਟਰ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੀਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਕਬਜ਼ਾ ਮੰਗੇ ਬਿਨਾਂ ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਮੁਕੱਦਮਾ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

(31) ਜ਼ਾਹਰਾ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੇ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿਚ ਤੋਹਫੇ ਨੂੰ ਅੰਜਾਮ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਹਫੇ ਦਾ ਕੰਮ ਉਸ ਨੇ ਸਾਂਝੇ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਕਰਤਾ ਦੀ ਹੈਸੀਅਤ ਵਿਚ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿਚ ਉਹ ਆਪ, ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਦੋ ਪੁੱਤਰ ਸਨ। ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੰਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਾਪਰਸਨਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਤੋਹਫਾ ਬੇਕਾਰ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਤੋਹਫਾ ਦੇਣ ਜਾਂ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਮਲਕੀਅਤ ਅਧਿਕਾਰ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰਾਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ, ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਬੇਦਖਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਬੰਦੀ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦਾ ਇਹ ਦਾਅਵਾ ਕਿ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਨੂੰ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਜਾਇਦਾਦ ਸੌਂਪੀ ਗਈ ਸੀ, ਨੂੰ ਵੀ ਨਕਾਰਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(32) ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਦੇ ਹੁਕਮ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸਟੈਂਡ ਅਨੁਸਾਰ, ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਗਿਫਟ ਡੀਡ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ 'ਤੇ ਦੋਸ਼ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਤਬਾਦਲਾ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਨਾਂ 'ਤੇ ਕੀਤਾ ਸੀ

ਉਸ ਦੀ ਮਲਕੀਅਤ ਤੋਹਫੇ ਤੋਂ ਮਿਲੀ। ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਬਨਾਮ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੇ ਸਿਰਲੇਖ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮਿਆਂ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਦਾ ਪੁਨਰ-ਨਿਰਮਾਣ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੇਜਰ ਸਿੰਘ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪਿਤਾ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਾਇਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ 71 ਕਨਾਲ 13 ਮਰਲੇ ਜ਼ਮੀਨ ਦਾ ਮਾਲਕ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਦਾ ਸਿਰਲੇਖ. ਮੁਦਈ ਦੀ ਕਾਪੀ Ex.PW-8/11 ਦਰਸਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਸੰਯੁਕਤ ਹਿੰਦੂ ਪਰਿਵਾਰਕ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਦਾ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਿਤਾ ਨੇ ਉਸਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ ਦੁਆਰਾ ਜਾਇਦਾਦ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਉਕਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦਾ ਪੱਖ ਵੀ ਉਸ ਵੱਲੋਂ ਤੋਹਫੇ ਵਜੋਂ ਹਾਸਲ ਕੀਤੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(33) ਇਸ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਨੂੰ ਦੇਖਦੇ ਹੋਏ, ਮੇਰੀ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਾਏ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਸਵਾਲਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਵਿਚਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਪਿਛਲੇ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਚਰਚਾ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਪਟੀਸ਼ਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਾਖਲਾ ਨਿਰਣਾਇਕ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਹੋਣ ਲਈ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕੇ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਬੂਤਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬਚਨ ਸਿੰਘ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਜਾਇਦਾਦ ਜੱਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਮੰਨੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (a) ਅਤੇ (b) ਬਿਲਕੁਲ ਨਹੀਂ ਉੱਠਦੇ।

(34) ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (c) ਇੱਕ ਤੱਥ ਦਾ ਸਵਾਲ ਹੈ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਫ਼ਰਮਾਨਾਂ ਨੂੰ ਜਾਇਜ਼ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੇ ਸੰਪਤੀ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਹੱਕ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਖੋਹਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਦੀ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦਗੀ ਵਿੱਚ ਕਥਿਤ ਪਰਿਵਾਰਕ ਸਮਝੌਤੇ 'ਤੇ ਅਜਿਹਾ ਮਿਲੀਭੁਗਤ ਵਾਲਾ ਫ਼ਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

(35) ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (ਡੀ) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਬਰਾਬਰ ਗੈਰ-ਮੌਜੂਦ ਹੈ ਕਿ ਕੋਈ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ, ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਵਸੀਅਤ ਦਾ ਤਸਦੀਕ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਗਵਾਹ ਵੀ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਹੋਇਆ ਅਤੇ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਦਾਖਿਅਕ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੀ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਬੋਲਿਆ ਗਿਆ। ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਦੇ ਕੇਸ ਨੂੰ ਜਾਣਦੀਆਂ ਸਨ, ਇਸ ਲਈ, ਮੁੱਦੇ ਨੂੰ ਫਰੇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਬਿਲਕੁਲ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਸੀ।

(36) ਸਵਾਲ ਨੰ. (ਈ) ਇਸ ਤੱਥ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਵੀ ਬਰਾਬਰ ਅਸੰਗਤ ਹੈ ਕਿ ਹਿੰਦੂ ਸਹਿਭਾਗੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਅਣਵੰਡੇ ਹਿੱਸੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਤੋਹਫ਼ਾ ਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਦੂਜਾ, ਜੰਗੀਰ ਕੌਰ ਦੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕਿਰਨਜੀਤ ਕੌਰ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਣ ਵਾਲੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟਾਈਟਲ ਹਾਸਲ ਕਰਨ ਲਈ ਤੋਹਫ਼ੇ ਦੇ ਤੱਥ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ।

(37) ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (f) ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਆਰਡਰ 41 ਨਿਯਮ 27 ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਰਜ਼ੀ ਨੂੰ ਹੇਠਲੀ ਅਪੀਲੀ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸਹੀ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਤੱਥ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤ ਅਜਿਹੇ ਕਿਸੇ ਸਬੂਤ ਦੀ ਵਾਰੰਟੀ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੇ ਹਨ।

(38) ਸਵਾਲ ਨੰਬਰ (ਜੀ) ਵੀ ਗੈਰ-ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇੱਕ ਵਾਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਸੰਯੁਕਤ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਸਾਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਘੋਸ਼ਣਾ ਲਈ ਸਰਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਬਜ਼ੇ ਦੀ ਧਾਰਨਾ ਸਹਿ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਘੋਸ਼ਣਾ ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਅੰਦਰੂਨੀ ਵਿਧੀ ਹੈ। ਸ਼ੇਅਰਸ਼ਿਪ ਹਰੇਕ ਸਹਿ-ਸ਼ੇਅਰਰ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਰ ਇੰਚ ਦੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹੀ ਜ਼ਮੀਨ ਨੂੰ ਮੀਟ ਅਤੇ ਸੀਮਾਵਾਂ ਦੁਆਰਾ ਵੰਡਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾਂਦਾ। ਕਿਉਂਕਿ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਹਿੱਸੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਦਾ ਜਾਇਦਾਦ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਤੋਂ ਹੀ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਮੌਤ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 1 ਵਿਧਵਾ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਨੰਬਰ 2 ਨਾਬਾਲਗ ਧੀ ਹੋਣ ਕਰਕੇ ਗੁਰਮੇਲ ਸਿੰਘ ਨੂੰ ਵਿਰਾਸਤ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਮਿਲਿਆ। ਉਹਨਾਂ

ਕੋਲ (Raj Mohan Singh, I) ਸਮਝਣਾ ਮੰਗਣ ਦਾ ਪੂਰਾ ਹੱਕ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਜ਼ਮੀਨ ਦੇ ਹਰ ਇੰਚ ਦੇ ਸਾਂਝੇ ਕਬਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਮਝਿਆ ਜਾਵੇਗਾ।

(39) ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਵਿਚਾਰ ਅਧੀਨ, ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਫੈਸਲਿਆਂ ਅਤੇ ਹੁਕਮਾਂ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਨੁਕਸ ਨਹੀਂ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇਹ ਅਪੀਲ ਖਾਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਤ੍ਰਿਭੁਵਨ ਦਹੀਆ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ- ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮਾ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਸਿੰਘ

ਪ੍ਰਭਾਪ੍ਰੀਤ